

Sada rozpoznávacích znaků pro sociální podnik

Sociálním podnikem se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která má v zakládacích dokumentech formulován společensky prospěšný cíl¹ a hlásí se k naplňování sociálního, ekonomického, místního a environmentálního principu. Dosahování zisku je pro ni stejně důležité jako zvyšování společenského prospěchu. Níže jsou uvedeny základní ukazatele, které sociální podnik definují, tzv. principy a rozpoznávací znaky sociálního podniku.

Žadatelé se dle pravidel Výzvy musí veřejně a transparentně hlásit k principům sociálního podnikání a naplňovat veškeré rozpoznávací znaky sociálního podniku. Povinnosti žadatelů a příjemců ve vztahu ke zveřejňování principů a jejich naplňování jsou blíže popsána v bodě 3 Vymezení oprávněných žadatelů ve Výzvě k podávání žádostí o podporu. Rozpoznávací znaky sociálního podniku jsou pro příjemce závazné v plném rozsahu a budou sledovány v průběhu realizace projektu zejm. administrativní kontrolou, kontrolou na místě. Prokázání naplnění principů sociálního podnikání je nedílnou součástí závěrečné zprávy o realizaci projektu.

Název principu/charakteristika	Rozpoznávací znak	Důkaz
1. společensky prospěšný cíl		
a) společensky prospěšný cíl zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce formulován v zakládacích dokumentech	1a1. podnik má společensky prospěšný cíl spočívající v zaměstnávání a sociálním začleňování osob znevýhodněných na trhu práce, který je formulován v zakládacích dokumentech <u>Komentář:</u> Obchodní korporace mají zveřejněny dokumenty v obchodním rejstříku na www.justice.cz . U OSVČ na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě např. v místě provozovny. Nestátní neziskové organizace je mají zveřejněny v příslušném rejstříku dle právní formy organizace.	Zakládací dokumenty jsou zveřejněné po celou dobu realizace projektu ve veřejném rejstříku, u OSVČ jiné závazně platné dokumenty zveřejněné na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
2. sociální prospěch		
a) integrace osob ze znevýhodněných skupin	2a1. podíl osob ze znevýhodněných skupin (OZS) tvoří více než 30 % zaměstnanců <u>Komentář:</u> Informace o podílu osob ze znevýhodněných skupin (nikoli doklady o pracovně-právních vztazích a doklady o příslušnosti k OZS) je veřejně dostupná. Naplňování tohoto principu bude sledováno za posledních 12 měsíců realizace projektu. Poměr zaměstnanců ze znevýhodněných skupin vůči celkovému počtu zaměstnanců se vyjadřuje v průměrných ročních přepočtených počtech zaměstnanců, do kterých se započítávají zaměstnanci s pracovní smlouvou, DPP a DPČ. OSVČ včetně příp. spolupracujících osob prokazují rozsah zapojení (míra zapojení bude vyjádřena v úvazcích nebo v počtu hodin za určité období) informacemi ve zprávách o realizaci projektu. Do kategorie osob ze znevýhodněných skupin patří skupiny, které jsou definovány výzvou. Do výpočtu se započítávají hodiny dle úvazků všech pracovníků, kteří v daném měsíci odpracovali alespoň jeden den. U pracovníků, kteří v daném měsíci neodpracovali ani jeden den, se uvádí nula hodin. Pracovníci, kteří jsou formálně v zaměstnaneckém poměru, ale v posledních 12 měsících aktivně pracovní činnost nevykonávali (z důvodu pracovní neschopnosti, MD/RD apod.) se do výpočtu nezahrnují. U těchto pracovníků ŘO OPZ+ nevyžaduje dodání scanu.	Doklady o pracovně-právních vztazích všech zaměstnanců podniku zaměstnaných v posledních 12 měsících realizace projektu. V případě spolupracujících osob u OSVČ doloží příjemce daňové přiznání nebo čestné prohlášení, že poplatník odvedl daň z příjmů. Doklady o příslušnosti k OZS.
	2a2. podnik poskytuje integrační podporu zaměstnancům ze skupin znevýhodněných osob	Doklad o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a náplň práce osoby, která integrační podporu poskytuje, nebo doklad o poskytnutí služby a jejím charakteru (pokud je podpora externí). Osoba poskytující integrační podporu musí mít odpovídající

¹ Organizace může mít několik společensky prospěšných cílů, tj. kromě zaměstnávání a začleňování osob se specifickými potřebami lze přidat také cíl environmentální, regionální, komunitní, kulturní apod.

		vzdělání a/nebo kvalifikaci a /nebo odpovídající praxi. Nástroje integrační podpory směřují k rozvoji a integraci cílové skupiny zaměstnanců (min. forma zpracování interní předpis a/nebo metodika, systematicky vedené individuální plány jednotlivých zaměstnanců).
	<u>Komentář:</u> Nástroje integrační podpory: soubor všech prostředků sociálního podniku, které jsou potřeba k přípravě a výkonu a udržení pracovní pozice. Jsou to nástroje, které umožňují zaměstnanci výkon pracovní činnosti a zároveň přispívají k řešení jeho individuálních specifických potřeb. Formou mohou být individuální plány rozvoje zaměstnanců, které jsou souhrnem profesních a osobních cílů zaměstnance, jichž chce zaměstnanec dosáhnout za pomoci a ve spolupráci s pracovníkem poskytujícím integrační podporu tak, aby poskytování služby směřovalo k jeho zplnomocňování a integraci v zaměstnání i ve společnosti.	
b) účast zaměstnanců a členů na směřování podniku	2b1. zaměstnanci a/nebo členové jsou pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování společensky prospěšných cílů; zaměstnanci a/nebo členové jsou zapojeni do rozhodování o směřování podniku	Lze doložit jedním z uvedených způsobů: strategie zapojování zaměstnanců, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, výsledky dotazníkového šetření, příp. jiný prokazatelný způsob.
	<u>Komentář:</u> Zaměstnavatel má vypracovanou strategii zapojování zaměstnanců do rozhodujících procesů podle jejich individuálních možností a má definovány oblasti, kde k zapojení zaměstnanců dochází (provoz, obchod, PR). Informace jsou zpracovány tak, aby jim všichni zaměstnanci rozuměli. Míra zapojení může být různá, vždy se týká pouze členů a/nebo zaměstnanců, kteří jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění; musí existovat prostor pro zaměstnance a/nebo členy, aby mohli na směřování podniku participovat, pokud mají zájem. Automaticky tento rozpoznávací znak naplňují družstva za předpokladu, že zaměstnanci ze znevýhodněných skupin jsou členy družstva.	
3. ekonomický prospěch		
a) případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho společensky prospěšných cílů	3a1 alespoň 51 % případného zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku a/nebo naplňování jeho deklarovaných společensky prospěšných cílů	Účetní uzávěrka a příloha k účetní uzávěrce za nejbližší uzavřený kalendářní rok zveřejněná na www.justice.cz . OSVČ formou čestného prohlášení.
	<u>Komentář:</u> Pokud podnik vykazuje ztrátu, není tento znak relevantní. Každoročně nejvyšší orgán společnosti schvaluje převedení min. 51 % zisku po zdanění na účty zavedené k účelu sledování hospodaření se ziskem (příklady účtů: 428 Nerozdělený zisk minulých let, 423 Fond společensky odpovědné reinvestice, v účetní uzávěrce v rozvaze řádek A.III.2 Statutární a ostatní fondy, A.IV.1 Nerozdělený zisk z minulých let). V příloze účetní závěrky bude obsažena informace o pohybech na uvedených účtech vč. sdělení, do čeho byl zisk reinvestován.	
b) nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovateli	3b1. manažerské řízení podniku je nezávislé na externím zřizovateli či vlastníkovi	Zakladací dokumenty a závazné vnitřní předpisy organizace. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, podmínka je naplněna automaticky.
	<u>Komentář:</u> Nezávislostí se zde míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení podniku. Nezávislost se posuzuje v těchto oblastech: řídicí struktura, rozhodovací pravomoci, dispozice podpisovým právem a schvalovací procesy. Pokud je zřizovatelem nebo jedním ze zřizovatelů obec ² je v zakladatelských dokumentech sociálního podniku vymezena míra nezávislosti na obci, která spočívá v dodržování principů demokratického řízení. Jednatelem/statutárním zástupcem ³ sociálního podniku nemůže být člen rady obce či starosta.	
c) alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech	3c1. tržby z prodeje výrobků a/nebo služeb a/nebo zboží tvoří alespoň 30 % z celkových výnosů podniku	Výsledovka podniku za posledních 12 měsíců realizace projektu nebo peněžní deník za posledních 12 měsíců realizace projektu (pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo

² tj.: obec / město / městys / statutární město (městské obvody nebo městské části)

³ vždy příslušný statutární orgán dle relevantní právní formy organizace

		uplatňují výdaje procentem z příjmů - paušální výdaje a zároveň nevedou účetnictví).
	Komentář: Do celkových výnosů se pro účely tohoto rozpoznávacího znaku nezapočítávají investiční dotace. Účetnictví musí být založeno na akruálním principu, tj. věcné a časové souvislosti zúčtování provozních/finančních výnosů ve vazbě na účtování nákladů na stanovený účel. Tento rozpoznávací znak se sleduje za posledních 12 měsíců realizace projektu, jeho cílem je maximalizovat kompetence podniku udržet se na trhu po ukončení realizace projektu	
4. environmentální prospěch		
a) Zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby a/nebo provozování aktivit prospívajících životnímu prostředí	4a1. podnik má formulované zásady environmentálně šetrného podnikání (např. podle principů cirkulární ekonomiky), výroby, spotřeby a provozu podnikatelské činnosti a zároveň tyto zásady naplňuje v praxi	Doložení naplňování v praxi skrze dokumenty: zásady environmentálně šetrného podnikání a provozu a/nebo alespoň 3 účetní doklady o používání ekologicky šetrných výrobků surovin a výrobků (certifikace BIO, Fairtrade, PFSC, FCS, CPK apod.), průkaz energetické náročnosti budovy (tj. energetický štítek) A nebo B, zpracovaný environmentální audit typu EMS/EMAS, zpracovaná uhlíková stopa provozovny, cirkulární scan (nakládání s odpady, materiálové toky, energetické úspory, obaly, inovativnost pracovních postupů apod.), LCA analýza (Metodika hodnocení životního cyklu výrobků a služeb)
	Komentář: Realizaci v praxi lze prokázat také ověřením na místě: nadstandardně hospodárné využívání materiálů a eliminace vzniku odpadů, využívání energeticky úsporných spotřebičů, způsob třídění odpadů a jejich následná likvidace, používání ekologických obalů, ekologicky šetrných prostředků, apod.	
5. místní prospěch		
a) uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky	5a1. podnik se ve své činnosti orientuje na lokální potřeby	Účetní doklady 3 stěžejních odběratelů se sídlem nebo provozovnou ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu) ne starší než 12 měsíců.
	Komentář: „Stejný nebo sousední kraj nebo přeshraniční region“ se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu). Pokud podnik tento znak nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci.	
b) využívání přednostně místních zdrojů	5b1. podnik přednostně využívá místní zdroje: a) zaměstnává místní obyvatele, b) nakupuje od místních dodavatelů	a) Doklady o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a případně další dokumenty, které dokládají bydliště (vč. přechodného bydliště) ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu) u min. 50 % zaměstnanců; b) účetní doklady 3 stěžejních dodavatelů podniku, kteří mají sídlo firmy ve stejném nebo sousedním kraji nebo přeshraničním regionu ne starší než 12 měsíců.
	Komentář: Sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla hospodářské soutěže a nediskriminace v pracovněprávních vztazích. „Stejný nebo sousední kraj nebo přeshraniční region“ se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji. Pokud podnik některý ze dvou uvedených znaků nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci.	
c) spolupráce sociálního podniku s místními aktéry	5c1. podnik komunikuje a spolupracuje s místními aktéry	Dva doklady o spolupráci s místními aktéry ne starší než 2 roky nebo vypracovaná Strategie spolupráce
	Komentář: Možné doklady spolupráce: smlouva o spolupráci, partnerská smlouva, mediální zpráva o zapojení do veřejných občanských aktivit, referenční kontakty pro ověření ústní informace. Místní aktéři jsou například orgány místní samosprávy, pracoviště ÚP ČR, školy, další organizace s podobnými společensky prospěšnými cíli, tematické pracovní skupiny apod. Podnik může mít zpracovanou krátkou strategii spolupráce s místními aktéry, kde jsou popsány i aktivity spolupráce. Strategie obsahuje i referenční kontakty na uvedené subjekty.	